

Dnr: 1641-2020/21

Redogörelse för verksamheten i Natos parlamentariska församling 2020

Till talmannen

Riksdagens Natodelegation överlämnar bifogad redogörelse för verksamheten i Natos parlamentariska församling 2020. Redogörelsen delges även utrikesutskottet och försvarsutskottet.

Stockholm den 26 maj 2021

På delegationens vägnar,

Karin Enström
ordförande

Eva Hjelm
sekreterare

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	3
2 Bakgrund	3
3 Församlingens organisation	3
4 Riksdagens delegation till församlingen	4
5 Den svenska delegationens verksamhet 2020	5
6 Församlingens verksamhet under 2020	6
6.1 Covid-19	6
6.2 Nato 2030	7
6.3 Kina	7
6.4 Ryssland	8
6.5 Det östra närområdet	8
6.6 Mellanöstern och Afrika	9
6.7 Att bevara Natos militära övertag	9
6.8 Natos öppna dörr-policy	10
6.9 En tidsålder av desinformation	10
6.10 Kvinnor, fred och säkerhet	11
6.11 Utskottsbesök i Stockholm den 9–11 mars	11
7 Församlingens verksamhet 2021	12
8 Svenskt deltagande i församlingens möten under 2020	13
8.1 Sessioner	13
8.2 Församlingens utskott	13
8.3 Rose Roth-seminarier	13
8.4 Transatlantic Forum	14
9 Bilagor	15

1 Sammanfattning

Församlingens verksamhet under 2020 präglades av effekterna av covid-19-pandemin. Pandemin har visat att försvarsalliansens breddade perspektiv på säkerhet är viktigt för att kunna hantera olika hotbilder. Församlingens fem utskott utarbetade under året rapporter om effekterna av pandemin inom sina sakområden. Pandemin har också påverkat församlingens arbetssätt. Det enda fysiska besök som genomfördes under året var i Stockholm den 9–11 mars. Vårssessionen i Kiev i maj ställdes in och ersattes av digitala utskottsmöten, och den årliga höstsessionen och församlingens övriga verksamhet genomfördes digitalt.

Rysslands agerande i det östra närområdet har fortsatt att prägla verksamheten. Kinas ökade inflytande har blivit en allt viktigare del av försvarsalliansens arbete. Utvecklingen i Sydkaukasien med väpnade konflikter i Nagorno-Karabach och politisk instabilitet i Georgien har följts noga av församlingen. Även utvecklingen på Balkan och i Ukraina är av stor vikt för arbetet med ökad euroatlantisk integration i regionerna. Situationen i Sahelområdet och säkerheten i Medelhavsområdet är prioriterade frågor. Församlingen har under året fortsatt att stödja Natos öppna dörr-policy.

Vikten av att försvarsalliansen bibehåller sitt militära övertag har framhållits under året. Nato ska behålla en ledande position i utvecklingen och regleringen av nya teknologier.

Under pandemin har desinformation ökat. Arbetet med att stärka medborgarnas kunskap om Nato är fortsatt en prioritering där parlamentarikerna spelar en central roll som länk mellan försvarsalliansen och medborgarna.

Under 2020 uppmärksammade församlingen särskilt jämställdhetsfrågan i ljuset av 20-årsjubileet av säkerhetsrådets resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet.

2 Bakgrund

Arbetet inom Natos parlamentariska församling formaliserades 1955. Verksamheten i dess nuvarande form inleddes dock först 1967. Församlingens verksamhet syftar till att skapa förståelse för de säkerhetspolitiska utmaningar som det transatlantiska samarbetet står inför. Samarbetet mellan Nato och den parlamentariska församlingen befästs bland annat genom att Natos generalsekreterare deltar i församlingens sessioner, redogör för alliansens verksamhet och svarar på frågor från parlamentarikerna.

3 Församlingens organisation

Alliansens samtliga 30 medlemsländer ingår i den parlamentariska församlingen (Nordmakedonien blev medlem 2020); 11 länder har i likhet med Sverige status som associerad medlem. Därutöver finns olika anknytningsformer till församlingen som bland annat regionala partner och observatörer.

Församlingens president väljs för ett år med möjlighet till ett omval. Vid höstsessionen i London i oktober 2019 omvaldes den brittiska ledamoten Madeleine Moon till president för ett år. Med anledning av att hon inte återvaldes till det brittiska parlamentet i december 2019 utsågs den ungerska ledamoten Attila Mesterházy till president för den återstående perioden. Vid den digitala höstsessionen i november 2020 valdes kongressledamoten Gerald E. Connolly (USA) till president för ett år.

Församlingens byrå har sex medlemmar och leds av presidenten.

Det *ständiga utskottet* består av parlamentariker från medlemsländerna och beslutar om den övergripande verksamheten och prioriteringarna.

Inom församlingen finns *fem utskott*: civila utskottet, försvarsutskottet, politiska utskottet, ekonomi- och säkerhetsutskottet samt utskottet för vetenskap och teknologi. Varje utskott har ett eller flera underutskott och utarbetar årligen rapporter och i förekommande fall policyrekommendationer om aktuella teman inom respektive kompetensområde.

Verksamheten bedrivs under *två sessioner* med plenardebatter och utskottsarbete där de aktuella rapporterna läggs fram och diskuteras. Dessa antas vid församlingens höstsession. Därutöver arrangeras besök i medlemsländerna inom ramen för de olika utskottens ansvarsområden.

Demokratifrämjande seminarier, Rose Roth-seminarier, är en viktig del av församlingens arbete och arrangeras huvudsakligen i västra Balkan och Sydkaukasien.

Det parlamentariska Transatlantic Forum arrangeras årligen i Washington och utgör en arena för dialog om frågor av vikt för de transatlantiska relationerna och om internationella säkerhetsfrågor. Utöver medlemmarna i församlingen bjuds Sveriges, Finlands och Österrikes delegationer in till forumet.

Församlingens verksamhet finansieras genom avgifter från medlemsländerna. De associerade medlemmarna betalar ingen avgift.

4 Riksdagens delegation till församlingen

Sveriges riksdag är sedan 2003 associerad medlem i Natos parlamentariska församling. Den svenska delegationen består av fem medlemmar och fem ersättare och utses av talmannen efter samråd med gruppledarna. Statusen som associerad medlem innebär att delegationen kan delta i de flesta av församlingens aktiviteter och har talerätt men inte rösträtt i plenum eller i utskottsarbetet under sessionerna. Delegationen har inte full insyn i arbetet och har varken poster eller uppdrag i församlingen.

Sammansättningen av riksdagens Natodelegation som utsågs den 24 oktober 2018, fyllnadsval den 21 januari 2020:

Ledamöter

Karin Enström (M), ordf.

Kenneth G Forslund (S), vice ordf.

Laila Naraghi (S)

Hans Wallmark (M)

Björn Söder (SD)

Ersättare

Kalle Olsson (S)

Pål Jonson (M)

Alexandra Völker (S)

Annicka Engblom (M)

Roger Richthoff (SD)

5 Den svenska delegationens verksamhet 2020

Delegationens övergripande målsättning är att delta med så bred uppslutning som möjligt i församlingens arbete. Delegationens arbete under 2020 präglades av de restriktioner och resehinder som följt av covid-19-pandemin. Jämfört med tidigare år var därför delegationens deltagande i församlingens verksamhet lägre. Delegationen hade sju delegationsmöten under året som i huvudsak var digitala och stod värd för ett utskottsbesök i mars 2020.

Församlingens utskott för vetenskap och teknologi (Science and Technology Committee, STC) besökte Stockholm den 9–11 mars. Fokus för besöket var Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik, Sveriges relation till Nato och innovationer inom svensk försvarsindustri. Besöket i Stockholm är det enda fysiska besök som församlingen kunde genomföra under året med anledning av pandemin. Utskottsbesöket beskrivs närmre under avsnitt 6.11.

Delegationen planerade att tillsammans med Finlands delegation besöka Natos huvudkvarter i Bryssel den 15–17 mars. Med anledning av pandemin har besöket skjutits fram till en tidpunkt när ett besök är möjligt med hänsyn till rådande restriktioner.

Delegationen planerade även för ett besök i Stockholm av Tysklands delegation som en uppföljning av delegationens besök i Berlin 2019. Även detta besök har skjutits fram till en tidpunkt när ett besök är möjligt med hänsyn till rådande restriktioner.

Estlands delegation stod värd för ett digitalt NB8-möte med deltagande av delegationsordförandena den 11 november.

Delegationen har under året arbetat med förberedelserna för församlingens vårsession 2021, som i enlighet med beslut av riksdagsstyrelsen planerades äga rum i riksdagen den 14–17 maj. Med anledning av den fortsatta utvecklingen av covid-19-pandemin beslutade församlingen, efter samråd med svenska delegationen, att förutsättningarna inte fanns för att arrangera en fysisk session och att den i stället skulle arrangeras digitalt med ett begränsat svenskt värdskap.

Delegationens ordförande och vice ordförande har under året deltagit i möten mellan talmannen, utrikesutskottets presidium och delegationspresidierna. Vid mötet den 11 november informerade talmannen om de rekommendationer som arbetsgruppen för utökad interaktion mellan delegationerna till de

interparlamentariska församlingarna och utskotten tagit fram och om att dessa ska utvärderas under våren 2022.

6 Församlingens verksamhet under 2020

Redovisningen av församlingens verksamhet 2020 är baserad på församlingens verksamhetsrapport för 2020 (2020 Annual Presidential Report). Den svenska delegationen har inte deltagit i all verksamhet som redovisas.

En förteckning över samtliga rapporter som behandlats och de resolutioner som antagits under året finns i bilaga 1.

6.1 Covid-19

Covid-19-pandemin är den mest omskakande globala händelsen sedan andra världskriget. Försvarsalliansen har ställt om sin verksamhet för att kunna arbeta effektivt som en part i den globala ansträngningen att motverka pandemin.

Med anledning av pandemin har församlingens möjligheter att arrangera fysiska sammanträden varit kraftigt begränsade. Församlingen har därför använt olika verktyg för att kunna säkerställa den demokratiska processen. Ett antal nätbaserade seminarier har arrangerats för att möjliggöra erfarenhetsutbyte om arbetet med att hantera pandemin. Presidenten har försett församlingen med regelbundna uppdateringar och hållit nära kontakt med Natos generalsekreterare.

Trots de svåra förutsättningarna har församlingen under året hållit sin 66:e session digitalt, antagit policyrekommendationer och genomfört val av nytt ledarskap.

På initiativ av dåvarande president Attila Mesterházy har samtliga fem utskott utarbetat specialrapporter som beskriver hur deras respektive sakområden påverkats av pandemin. Den dåvarande presidenten presenterade även en egen rapport där han beskrev att de allierade lyckats koordinera nödleveranser av medicinsk utrustning och personal utan att minska trovärdigheten eller effektiviteten i försvarsalliansens avskräckningsförmåga.

Ekonomi- och säkerhetsutskottet presenterade sin specialrapport den 18 november, utarbetad av Christian Tybring-Gjedde (Norge). Rapporten belyser att det internationella samfundet underskattat risken för utbrott av nya virus och framhåller betydelsen av att ta till vara lärdomarna från pandemin. Långsiktiga planer för att hantera den ökande skuldsättningen bland medlemsländerna efterfrågas. Även vikten av likviditet i banksektorn framhävs. Betydelsen av internationella organisationer för att upprätthålla handel och finansiella system understryks.

Det civila utskottet presenterade sin specialrapport den 20 november, utarbetad av Joëlle Garriaud-Maylam (Frankrike). Rapporten framhäver vikten av balans mellan ökat handlingsutrymme i hanteringen av pandemin och medborgarnas rättigheter. Pandemin får inte användas som ett medel för att inskränka mänskliga rättigheter. Utmaningar med migration och fördrivna personer som en följd av stängda gränser samt pandemins negativa effekter för kvinnor, unga och barn understryks.

Utskottet för vetenskap och teknologi presenterade sin specialrapport den 20 november, utarbetad av Kevan Jones (Storbritannien). I rapporten framhålls vikten av att stärka utbyte och samarbete med EU, skapa större utbyte mellan Nato och andra internationella organisationer om resiliens, civil krishantering och forskning.

Det politiska utskottet presenterade sin specialrapport den 20 november, utarbetad av Lord Campbell of Pittenweem (Storbritannien). I rapporten framhävs betydelsen av ett ökat engagemang i det internationella samfundet. I rapporten varnas för ökade geopolitiska spänningar efter pandemin. Vikten av totalförsvar med aktiva civila komponenter för en bredare krishanteringsförmåga och kapacitetsuppbyggnad för att hantera hot mot folkhälsan understryks.

Försvarsutskottet presenterade sin specialrapport den 21 november, utarbetad av Attila Mesterházy (Ungern). Rapporten framhäver betydelsen av att stärka demokratiska institutioner, öka ländernas självförsörjningsförmåga, öka samarbetet med EU och stärka förmågan att motverka desinformation.

6.2 Nato 2030

Som en del i försvarsalliansens strävan att arbeta framåtsyftande och stärka Natos politiska dimension har församlingen antagit en deklaration om Nato 2030.

Församlingens utgångspunkt har varit att stärka de gemensamma värderingarna. För en ökad demokratisk resiliens föreslog församlingen under 2019 etablerandet av ett kompetenscenter med syftet att stärka de allierades demokratiska institutioner. Framväxten av nya hot och utmaningar har medfört att församlingen uppmanat försvarsalliansen att ändra och förnya strategiska dokument, bland annat att uppdatera hållningen mot Ryssland, skapa en gemensam hållning till Kina, förankra försvarsalliansens beredskap i söder och norr (Nato 360°) och öka samarbetet med regionala partner.

Församlingens nuvarande president Gerald E. Connolly (USA) har lagt hög prioritet vid att församlingen ska vara en aktiv del i försvarsalliansens arbete med Nato 2030.

6.3 Kina

Kinas snabba framväxt innebär ett paradigmskifte och har stor påverkan på den euroatlantiska säkerheten. Församlingen har länge pekat på Kinas ökade inflytande och välkomnade att försvarsalliansen 2019 lyfte in Kina på agendan. Arbetet har resulterat i tre rapporter med en central slutsats: Hållningen måste vara gemensam utan att kompromissa med de fundamentala värderingar som ligger till grund för Nato och den liberala världsordningen.

I rapporten Kina och den liberala världsordningen (China and the Global Liberal Order) framhäver Lord Jopling (Storbritannien) att Kina är en utmaning för den liberala världsordningen. Han nämner utvecklingen i Hongkong, hårda nedslag på yttrandefrihet och etniska minoriteter samt maktkoncentrationen kring Xi Jinping som tecken på att Kina inte kommer att respektera liberala värderingar.

I rapporten Kinas nya sidenväg (Belt and Road Initiative) – en strategisk och ekonomisk utvärdering (China's Belt and Road Initiative: A Strategic and Economic Assessment) presenterar Christian Tybring-Gjedde (Norge) en analys av satsningen. Han menar att projektet riskerar att göra länder mer ekonomiskt, finansiellt och strategiskt beroende av Kina. Tybring-Gjedde uppmanar de allierade att mobilisera finansiella och teknologiska tillgångar för att säkerställa att demokratier och inte auktoritära stater leder utvecklingen framöver. I rapporten lyfts även Kinas strategiska intressen i Arktis och relationen till Ryssland.

I rapporten Covid-19-krisens påverkan på den civila dimensionen av säkerhet (The impact of The Covid-19 Crisis on The Civil Dimension of Security) beskriver Joëlle Garriaud-Maylam (Frankrike) att Beijing har bedrivit en desinformationskampanj för att flytta fokus från dess egen initiala hantering av pandemin. Dessutom har Kina försökt framhäva den auktoritära statens sätt att agera som likvärdig, eller bättre än, de liberala och demokratiska värderingar som ligger till grund för försvarsalliansen.

6.4 Ryssland

Natos relation till Ryssland försämrades ytterligare under 2020 med anledning av landets alltmer aggressiva agerande. Ryssland använder sig av diplomatisk, militär, ekonomisk och informationsmässig maktutövning. Även Rysslands användning av hybrida och asymmetriska verktyg som påverkansoperationer i valprocesser, cyberspionage samt attacker på och förgiftningar av oppositionsföreträdare har påverkat relationen.

Den aggressiva utrikespolitiken förstärks av moderniseringen av försvarsmakten. Ryssland har inte enbart förnyat militärmateriel utan även moderniserat sin militära doktrin och sin försvarsorganisation. Ett område där Ryssland visar sin makt är i Svartahavsområdet. Efter den illegala annekteringen av Krim har Kreml ökat sitt inflytande i både Ukraina och Georgien.

Ryssland har även bedrivit desinformationskampanjer för att minska förtroendet för hanteringen av covid-19 bland medlemsstaterna. Behandlingen av oppositionen i Ryssland har fördömts av församlingen och då särskilt förgiftningen av Aleksej Navalnyj och rättegången mot honom.

Även i arbetet med vapenkontroll har relationen med Ryssland försämrats. År 2019 markerade slutet för fördraget om avskaffning av medel- och kortdistansrobotar (INF-avtalet) och 2020 markerade slutet för fördraget om observationsflygningar (Open Skies Treaty). Rysslands agerande i relation till dessa fördrag har skadat förtroendet för fortsatt samarbete på området. Förhoppningar finns fortfarande i fråga om New Start-avtalet.

6.5 Det östra närområdet

Under 2020 försämrades situationen i det östra närområdet. I regionen pågår en politisk konflikt i Belarus och en väpnad konflikt mellan Armenien och Azerbajdzjan, och Georgien är politiskt instabilt.

Församlingen har sett med oro på utvecklingen i Belarus. Dåvarande president Attila Mesterházy fördömde regimens agerande efter valet i augusti. Dåvarande vicepresident Karl A. Lamers träffade oppositionsledaren Svetlana Tichanovskaja för att diskutera utvecklingen. Vid ett nätbaserat seminarium i september diskuterade församlingen möjliga vägar ur krisen och Rysslands stöd till regimen. Församlingen uteslöt 1997 Belarus som associerad medlem mot bakgrund av tillbakagången i den demokratiska utvecklingen och har fortsatt att följa den politiska utvecklingen i landet och upprätthållit kontakter med oppositionen.

Efter månader av eskalering inleddes en militär konfrontation i Nagorno-Karabach. Församlingens president fördömde våldet. Utöver Rose Roth-seminariet om Sydkaukasien arrangerade församlingen ett nätbaserat seminarium om konflikten, med deltagande av de olika parterna. Nato har ingen formell roll i att lösa konflikten men som partnerländer har både Armenien och Azerbajdzjan åtagit sig att arbeta för goda relationer med sina grannländer och finna fredliga lösningar på konflikter.

Georgien har haft ett flertal politiska kriser under året. Församlingen har uppmanat parterna att lösa sina motsättningar och stöttar fortsatt landet i dess process mot ökad politisk stabilitet och närmande till den euroatlantiska regionen. Rysslands aggressioner och agerande i utbrytarregionerna Sydossetien och Abchazien följs noga av församlingen.

Frågan om att öka stödet till Georgien, Ukraina och Moldavien har också lyfts i församlingen som en viktig prioritering. Stödet skulle i så fall ingå i den befintliga satsningen för att stärka ländernas försvarsmakter.

6.6 Mellanöstern och Afrika

Mot bakgrund av Natos samarbete via Medelhavsdialogen och Istanbulinitiativet (ICI) har organisationen många forum för effektivt samarbete i Mellanöstern och Nordafrika. Församlingen anser dock att detta samarbete bör gå längre.

I deklARATIONEN Nato 2030 har försvarsalliansen breddat sitt nätverk av partnerorganisationer till att inkludera Afrikanska unionen, Arabförbundet och Gulfstaternas samarbetsråd.

Församlingen har studerat utvecklingen i området runt Persiska viken och i två rapporter noterat att rivaliteten mellan Saudiarabien och Iran fortsatt har stor inverkan på säkerheten i regionen. Vidare har nedgången i priset på olja och naturgas haft negativa konsekvenser för stabiliteten i regionen. Rapporterna har också berört de förbättrade relationerna mellan Israel och några av Gulfstaterna.

Även utvecklingen i Sahelområdet har följts noga av församlingen. De sociala och politiska spänningarna har ökat i regionen på grund av ekonomisk och politisk turbulens, terrorism, migration och pandemin. Detta medför stora säkerhetsutmaningar för regionen men även för Medelhavsområdet.

6.7 Att bevara Natos militära övertag

Församlingen har under ett flertal år understrukit vikten av att Nato bevarar sitt militära övertag och upprätthåller en ledande roll i regleringen av nya militära

teknologier. Leona Alleslev (Kanada) poängterar i sin rapport att försvarsalliansens tekniska övertag minskar i takt med ökande förmågor hos andra aktörer.

Församlingen har under året lagt särskilt fokus på hypersoniska vapen och vilka effekter dessa kan få för försvarsalliansen. I en rapport utarbetad av Susan Davis (USA) beskriver författaren att försvarsalliansen bör ha en aktiv roll i utvecklingen och agera som ett forum för diskussioner om tillämpningen av denna nya teknik.

Ryssland har ökat sin militära förmåga och har bland annat moderniserat sin försvarsmakt, något Nato måste förhålla sig till. Landet har också testat sina nya kapaciteter i bland annat Syrien och Ukraina. Församlingen har särskilt beskrivit denna utveckling i en rapport utarbetad av Cédric Perrin (Frankrike). Samtidigt måste försvarsalliansen förhålla sig till att Kina ökat sin militära och ekonomiska förmåga. Nato behöver, utan att bidra till upprustning, möta de utmaningar som Kinas och Rysslands användning av ny teknologi innebär. Försvarsalliansen måste också möta det hot som teknik med dubbla användningsområden utgör. Organiserade väpnade grupper kan snabbt militarisera sådan teknologi.

Rekommendationerna i Nato 2030 inkluderar uppmaningar till ökade investeringar och ökat samarbete inom försvarsteknologin. Medlemsländerna ska efterleva och helst överstiga 2-procentsmålet, där 20 procent av medlen ska bestå av investeringar i materiel.

6.8 Natos öppna dörr-policy

Församlingen har under året fortsatt att stödja Natos öppna dörr-policy. Församlingen noterar dock att några av de aspirerande medlemsstaterna fortfarande har delar av sitt territorium ockuperat av Ryssland.

I mars 2020 upptogs Nordmakedonien som Natos 30:e medlem. Bosnien och Hercegovinas medlemsprocess är dock låst. Landet måste genomföra ytterligare reformer och det internationella samfundet bör stötta processen. Under Rose Roth-seminariet i november diskuterades potentiella lösningar på det politiska dödläget i Bosnien och Hercegovina.

I juni 2020 fördjupade Ukraina sitt samarbete med Nato genom att bli en av Natos Enhanced Opportunities Partners (EOP). Dåvarande president Attila Mesterházy välkomnade beslutet. Församlingens vårsession skulle ha ägt rum i Kiev, Ukraina, men ställdes in på grund av pandemin.

Församlingen observerade valet i Georgien och har följt den politiska utvecklingen. I ett uttalande underströk församlingens president Gerald E. Connolly att Georgien måste arbeta med att stärka demokratiska institutioner och tilliten mellan regeringen och oppositionen. Det arbetet är grundläggande för vidare transatlantisk integration.

6.9 En tidsålder av desinformation

Församlingen är oroad över att många av dess medborgare är bristfälligt informerade om försvarsalliansen. Spridningen av desinformation riskerar att förvärra läget och påverka stödet för försvarsalliansen.

Mellan 2017 och 2019 ledde dåvarande vicepresident Karl A. Lamers arbetet med att utforma rekommendationer om kommunikation och utbildning om försvarsalliansens arbete.

Desinformation har ökat under pandemin och tydliggör vikten av faktabaserad kommunikation. Narrativ och konspirationsteorier utgör ett hot mot de allierade och måste bemötas. En del i arbetet med Nato 2030 är att skapa ökad och fördjupad förståelse för försvarsalliansens verksamhet. Parlamentarikerna har en särskild roll i det arbetet som en länk mellan Nato och medborgarna.

6.10 Kvinnor, fred och säkerhet

I oktober 2020 inföll 20-årsjubileet av säkerhetsrådets resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet. För första gången gjordes kvinnor till huvudaktörer i arbetet för fred och säkerhet. Församlingen har länge varit en förespråkare för att män och kvinnor ska vara jämbördiga i strävandet mot ökad fred och säkerhet och för genomförandet av agendan för kvinnor, fred och säkerhet (Women, Peace and Security agenda, WPS).

För att uppmärksamma jämställdhetsarbetet arrangerades ett nätbaserat seminarium om genomförandet av WPS i oktober.

Ulla Schmidt (Tyskland) välkomnade i en rapport de förbättringar som skett på området under de senaste 20 åren men betonade att mycket arbete kvarstår. Arbetet med att uppfylla WPS kräver att jämställdhet genomsyrar allt freds- och säkerhetsarbete inom församlingen och inom försvarsalliansen.

I en resolution av Leona Alleslev (Kanada) om försvarsinnovationer uttrycker parlamentarikerna en oro över underrepresentationen av kvinnor i de naturvetenskapliga och tekniska ämnena. I resolutionen understryks att ökat kvinnligt deltagande kommer att främja nya idéer och perspektiv inom forskning och utveckling på försvarsområdet.

År 2017 uppdaterade församlingen sina stadgar för att öka jämställdheten i verksamheten och uppmanade sina delegationer att sträva efter en jämställd representation till församlingen. Trots en ökning av antalet kvinnor i delegationerna var enbart 15 procent av ledamöterna kvinnor. Andelen kvinnor på valda positioner inom församlingen var 19 procent 2019. Efter valet vid höstsessionen i november 2020 är fördelningen av de ledande positionerna i församlingen jämställd.

6.11 Utskottsbesök i Stockholm den 9–11 mars

En delegation bestående av tolv ledamöter från församlingen besökte Sverige i mars 2020. Delegationen bestod av ledamöter ur församlingens utskott för vetenskap och teknologi, underutskottet för teknologiska trender och säkerhet. Målet med utskottets besök var att utbyta erfarenheter och inhämta information om teknologisk utveckling kopplat till det säkerhets- och försvarspolitiska fältet samt om Sveriges säkerhetspolitiska prioriteringar. Besöket var det enda fysiska besök som gjordes av församlingen eller dess utskott och underutskott under 2020.

Utskottet välkomnades till riksdagen av delegationens ordförande Karin Enström (M). Under besöket mötte den svenska delegationen utskottets ledamöter för givande samtal och erfarenhetsutbyte under ett flertal av programpunkterna.

Vid möten i riksdagen informerade riksdagens talman Andreas Norlén om den stora totalförsvarsövningen som svenska myndigheter, regioner, kommuner, företag och organisationer genomfört under 2020. Talmannen beskrev övningen som genomfördes i kammaren inom ramen för totalförsvarsövningen.

Församlingens utskott mötte ledamöter av riksdagens utrikesutskott och försvarsutskott. Vid detta möte informerade utrikesutskottets ordförande Kenneth G Forslund (S) och försvarsutskottets ordförande Pål Jonson (M) om synen på Nato, utskottens arbete och aktuella frågor.

Utskottet mötte även Jan-Olof Lind, statssekreterare på Försvarsdepartementet, som informerade om svenska försvarspolitiska prioriteringar och Magnus Nilsson, stabschef på UD, som informerade om svensk utrikes- och säkerhetspolitik.

Delegationen från församlingen besökte Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) där forskare informerade om utvecklingen av hypersoniska vapen och artificiell intelligens. Johannes Malminen, forskare vid FOI och ämnessakkunnig i Försvarsberedningen, redogjorde för den svenska totalförsvarsplaneringen och om Försvarsberedningens arbete med slutrapporten Värnkraft. Vid besöket på FOI fick delegationen även en rundvisning i Flygvapnets Luftsstridssimuleringscentrum (FLSC) och en möjlighet att prova på anläggningens simulatorer som svenska flygvapnet använder för träning och utbildning.

Under besöket i Stockholm träffade delegationen från församlingen representanter för svenska företag som är relevanta för utskottets arbete. Vid besöket vid Ericsson informerades utskottet om företagets utveckling av 5G-teknik och gavs tillfälle att fråga företagets representanter om utmaningar kopplade till säkerhet och 5G-teknik. Vidare besökte delegationen Saab, där företagets företrädare informerade om innovationer kopplade till hypersoniska vapen, urban krigföring och militära flygsystem. Utskottet gjorde även ett besök på Försvarshögskolan, där forskare verksamma vid skolan och dess rektor redogjorde för utvecklingen på det militärteknologiska området, utmaningar för militärt kapacitetsbyggande och om fördelar med civil-militär samverkan.

Utskottet mötte även representanter från Försvarets materielverk (FMV) som berättade om anskaffning och utveckling av krigsmateriel i Sverige.

7 Församlingens verksamhet 2021

Församlingens verksamhet 2021 kommer övergripande att fokusera på Natos anpassning inför 2030 och en förnyad transatlantisk relation. Församlingens president har särskilt prioriterat försvarsalliansens demokratiska grundvalar. Utskotten kommer bland annat att fokusera på

- Ryssland, de mångfasetterade utmaningarna och landets inflytande i närområdet
- Kinas militära upprustning
- den fortsatta instabiliteten i Mellanöstern och Nordafrika
- den ökande aktiviteten i den arktiska regionen
- den ökande betydelsen av verksamhet i rymden och påverkan på säkerheten
- biologiska vapen
- vapenkontroll

Jämställdhetsdimensionen kommer att beaktas i allt arbete för att säkra genomförandet av resolutionen om kvinnor, fred och säkerhet.

8 Svenskt deltagande i församlingens möten under 2020

8.1 Sessioner

Med anledning av covid-19-pandemin ställdes den planerade vårsessionen i Kiev i maj in i ett sent skede. I stället hölls digitala utskottsmöten i juli och augusti/september.

Vid den digitala höstsessionen den 18–23 november deltog Karin Enström (M), Kenneth G Forslund (S), Laila Naraghi (S), Hans Wallmark (M) och Björn Söder (SD).

8.2 Församlingens utskott

Vid besöket i Stockholm av utskottet för vetenskap och teknologi den 9–11 mars deltog de flesta av delegationens medlemmar i delar av programmet både i kapacitet av delegationsmedlemmar och som representanter för riksdagens utskott.

Under hösten arrangerade församlingen ett antal webinarier under värdskap av de olika utskotten: den 19 juni om den globala ekonomiska krisen, den 14 september om utvecklingen i Belarus, den 15 oktober om utvecklingen i Nagorno-Karabach, den 26 oktober med Natos biträdande generalsekreterare Mircea Geoană om Nato 2030-processen, den 29 oktober om kvinnor, fred och säkerhet samt den 15 december om parlamentarisk kontroll av militär underrättelseverksamhet.

Vid webinariet om utvecklingen i Nagorno-Karabach den 15 oktober deltog Annicka Engblom (M) och vid webinariet om kvinnor, fred och säkerhet den 29 oktober deltog Alexandra Völker (S). I webinariet den 15 december om parlamentarisk kontroll av militär underrättelseverksamhet deltog Pål Jonson (M) och Annicka Engblom (M). Till detta webinarium hade även riksdagens utrikesutskott och försvarsutskott bjudits in att delta.

8.3 Rose Roth-seminarier

Under året arrangerades två digitala Rose Roth-seminarier, ett om den euroatlantiska integrationen i västra Balkan den 12 november och ett om Sydkaukasien den 30 november.

8.4 Transatlantic Forum

I december varje år hålls vanligtvis ett möte i Washington med fokus på den transatlantiska länken och aktuella säkerhetspolitiska frågor. 2020 års möte blev uppskjutet med anledning av pandemin och hölls digitalt i början av 2021.

9 Bilagor

Bilaga 1

Specialrapporter om covid-19 som antogs 2020

- Covid-19-krisens påverkan på den civila dimensionen av säkerhet (The Impact of the COVID-19 Crisis on the Civil Dimension of Security)
- Natos viktiga roll i covid-19-pandemin (NATO's Essential Role in the COVID-19 Pandemic)
- De ekonomiska konsekvenserna av covid-19-pandemin (The Economic Consequences of the COVID-19 Pandemic)
- Covid-19 och transatlantisk säkerhet (COVID-19 and Transatlantic Security)
- Covid-19, internationell säkerhet och vikten av Natos nätverk för vetenskap, teknologi och forskning (COVID-19, International Security, and the Importance of NATO's Science and Technology Network)

Övriga rapporter som antogs 2020

- Kina och den liberala världsordningen (China and the Liberal Global Order)
- Förbättrad utbildning och information om Nato (Enhancing Education and Information about NATO)
- Främjande av agendan för kvinnor, fred och säkerhet (Advancing the Women, Peace and Security Agenda)
- Natos initiativ för kapacitetshöjande insatser till stöd för lokala säkerhetsstrukturer (NATO's Defence and Related Security Capacity Building (DCB) initiative)
- Centrala utmaningar för att bibehålla fred och säkerhet på västra Balkan (Key Challenges to Maintaining Peace and Security in the Western Balkans)
- Rysslands militära modernisering – framtida utmaningar för Natos allierade (Russia's Military Modernisation: Challenges Ahead for NATO Allies)
- Svartahavsområdet – ekonomiska och geopolitiska spänningar (The Black Sea Region: Economic and Geo-Political Tensions)
- Gulfkrisen och globala energimarknader (The Gulf Crisis and Global Energy Markets)
- Kinas nya sidenväg – en strategisk och ekonomisk utvärdering (China's Belt and Road Initiative: A Strategic and Economic Assessment)
- Partnerskapet mellan Nato och EU i en föränderlig global kontext (The NATO-EU partnership in a changing global context)
- Säkerhet och politisk dynamik i Gulfen (Security Dynamics in the Gulf)
- Kinas framväxt – konsekvenser för global och euroatlantisk säkerhet (The rise of China: implications for global and Euro-Atlantic security)

- Hypersoniska vapen – en teknologisk utmaning för de allierade länderna och Nato? (Hypersonic Weapons - A Technological Challenge for Allied Nations and NATO?)
- Urban krigföring (Urban Warfare)
- Försvarsinnovation (Defence Innovation)

Resolutioner som antogs under 2020

- Främjande av genomförandet av säkerhetsrådets resolution 1325 och agendan för kvinnor, fred och säkerhet (Furthering the implementation of United Nations Security Council Resolution 1325 and the Women, Peace and Security Agenda)
- Bibehållen takt i försvarsinvesteringarna efter covid-19 (Maintaining Allied Defence investment momentum after COVID-19)
- Ekonomisk resiliens och pandemier (Economic resilience and pandemics)
- En transatlantisk strategi för Kina (A Transatlantic Strategy on China)
- Försvarsinnovation (Defence Innovation)
- Nato 2030 – en mer enad och starkare allians på den globala scenen (NATO 2030: A more united and stronger Alliance on the global stage)

Samtliga dokument finns på församlingens webbplats [nato-pa.int](https://www.nato-pa.int).